

DEN DER IKKE ER KAN IKKE RAMMES

Digteren Dan Turèll er død 47 år gammel

DER ER FORFATTERE og kunstnere, der er mere berømte end deres værker. De har et 'image'. Det kan godt være noget selviscenesat og indstuderet, lige som i reklamebranchen. Men det kan også være en ærlighed: Når man nu er 'anderledes', er 'underlig', hvorfor så ikke lige så godt være det, hvorfor skamme sig over det?

- Og i begge tilfælde kan det desuden være en beskyttelse, en 'hård skal' der skal dække over et 'blødt indre'.

Alle tre dele gjaldt for Dan Turèll.

NÅR MAN kendte ham bare en smule, kendte man også det bløde indre. Man vidste, hvor øm og kærlig han var - og hvor opmærksom. Og så smilede man bare af Dracula-mystifikationerne og de sortlakerede negle og den rablende showmands-talestrøm.

Og så var han modig. For der skal mod til at turde være så anderledes, som man er. Og vi er allesammen anderledes.

Men selvfølgelig var det også show og gujl og gugl og her-kommer-jeg-hu-hej, og så tilmed ofte tilsat en lidt værgende, selvironisk gestus.

MEN EN FORFATTER er alligevel først og fremmest sine bøger. Og dem var der mange af fra Dan Turèll. Han sprøjtede dem ud, langt over hundrede bøger og hefter, lige fra den første spinkle og påvirkede digtsamling i 1966 (som han hurtigt strøg af forfatterskabet, red.) og igennem den ene tykke og tynde samling efter den anden af vildt eksperimenterende tekster, anarkistiske og psykodeliske og indimellem blidt og tyst zenbuddhistiske - alt det som var en del af trossernes avantgardekunst.

Og så pludselig i 1975 blev han folkeeje. Bogen Vangede Billeder var nok næsten skrevet i protest. Bogmarkedet oversvømmedes af klynkende sociale bekendelser, og nu skulle han fandme vise, at det ku' han også. Og det ku' han! Hans barndom i Vangede blev allemandseje, og det har nu nok chokeret ham selv. I al fald var det - trods mange mellemiggende bøger - først med den lange serie kriminalromaner fra det grå København han igen blev læsernes yndling.

Nu er han slet ikke. Nu er han helt usårlig. Og bliver alligevel hos os. Med al sin sårbarhed, skriver forfatterkollegaen Poul Borum om Dan Turèll, der døde i går.

Men hele tiden, fra de første 'modernistiske' digte til den sidste roman var der den særlige Turèllske blanding af vildt anarki og næsten selvudslettende, alvorligt og europæisk oplevet zen-buddhisme.

I en efterskrift til en af de store tekstsamlinger, Sidste Trance... (en titel på syv linjer, red.) fra 1972, formulerede han måske aller tydeligst sit 'projekt': - Så længe jeg ikke er ude efter noget, så længe min skrift ingen specifik begrænsning underlægges gennem et 'mål', så længe er jeg (og den og du og din) usårlig. DEN DER IKKE ER KAN IKKE RAMMES.

Den der ikke er, kan ikke rammes... Det er tomheden bag masken, men det er også den gode tomhed, som paradoksalt tillige er fyldthed, fyldthed af verden, så der slet ikke er plads til alt det jeg-pjat.

NU ER HAN slet ikke. Nu er han helt usårlig. Og bliver alligevel hos os. Med al sin sårbarhed.

AF POUL BORUM

villie nå frem til at mestre den bestemte, stramme form, han beundrede fra sine amerikanske forbilleder. Og han var stolt af sine krimier, når det lykkedes.

Dan Turèll var også en sand ven. Jeg hørte ikke til hans nærmeste, men det var ham, der ringede, da jeg engang havde brug for støtte i en job-mæssig krise. Han ville vise mig et frokoststed, kun få kendte - restauranten på Københavns Bad. Der fik vi en fed frokost, en stilfærdig snak. Sympati uden at vade i tingene.

DETTE ER et personligt billede af en mand og forfatter. Andre har billeder, som sikkert er helt anderledes og langt bedre dækkende end dette beskedne forsøg på at genkalde nogle glimt af et menneske, jeg respekterede højt for hans professionelle og kunstneriske evner, men som jeg simpelt hen først og fremmest holdt af som en meget fin fyr, et dejligt menneske.

Hvor er det trist, man ikke skal se ham slentre gennem byen mere.

AF INGEBORG BRÜGGER